

# Wynagrodzenie minimalne w badaniach klinicznych

Piotr Zięcik

adwokat, partner kancelarii ZFLegal



# Stan faktyczny

- ▶ CRO reprezentuje sponsora badania klinicznego
- ▶ CRO w toku prowadzenia badań klinicznych podpisuje z członkami zespołów badawczych umowy zlecenia, celem wypłaty wynagrodzenia za czynności wykonane w ramach prowadzonego badania
- ▶ Powstaje pytanie, czy wynagrodzenie wypłacane członkom zespołu badawczego przez CRO, powinno uwzględniać wysokość minimalnej stawki godzinowej w rozumieniu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2017 r.

# Stan prawny

- Dnia 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw regulująca szczególne rozwiązania dotyczące minimalnej stawki godzinowej za wykonanie zlecenia lub wykonanie usług
  - ▶ Stosuje się do przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi
  - ▶ Przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi rozumie się:
    - a) osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, niezatrudniającą pracowników lub niezawierającą umów ze zleceniobiorcami
    - b) osobę fizyczną niewykonywającą działalności gospodarczej

# Wyłączenie zastosowania

Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę przewiduje wyłączenie stosowania minimalnego stawki godzinowej wobec umów, pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- a) przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi decyduje o **miejscu** wykonania zlecenia lub świadczenia usług
- b) przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi decyduje o **czasie** wykonania zlecenia lub świadczenia usług
- c) przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi przysługuje wyłącznie **wynagrodzenie prowizyjne**

Spójniki „i” stosowane w przepisie należy poczytywać za wymóg łącznego spełnienia powyższych warunków.

Wyłączenie zastosowania ustawy do umów o dzieło

# Miejsce wykonania zlecenia lub świadczenia usług

- ▶ Jeżeli interpretujemy „miejsce” jako lokalizację to członek zespołu badawczego nie ma możliwości decydowania
- ▶ Jeżeli interpretujemy „miejsce” jako pomieszczenia to członek zespołu badawczego ma możliwość decydowania
- ▶ Badacz – proponuje miejsce prowadzenia badania, gdyż to on prowadzi badanie

# Czas wykonania zlecenia lub świadczenia usług

- ▶ Rozkład czasowy wykonania czynności w badaniu klinicznym wynika z protokołu
- ▶ Jeżeli czas jest określony ramowo, zazwyczaj nie ma wymogu wykonania czynności w ściśle wskazanej precyzyjnej godzinie

# Wynagrodzenie prowizyjne

- ▶ wynagrodzenie uzależnione od wyników: uzyskanych przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi albo działalności przedsiębiorcy, na rzecz których wykonywane jest zlecenie, takich jak liczba zawartych umów, wartość zawartych umów, sprzedaż, obrót
- ▶ wynagrodzenie w badaniu kalkulowane jest w oparciu o liczbę uczestników, wizyt oraz procedur badawczych
- ▶ „wyłączny” charakter prowizyjny (czynności dodatkowe, np. rozliczanie kosztów dojazdów pacjentów)

## Członkowie zespołu badawczego (współbadacze i pielęgniarki)

- Wyjątki nie znajdują zastosowania:
  - brak możliwości decydowania przez nich o miejscu
  - brak możliwości decydowania o czasie wykonania zlecenia lub świadczenia usług
  - należne wynagrodzenie prowizyjne



# Badacz

- Wyjątek stosowania ustawy może znaleźć zastosowanie do badacza:
  - uczestnicząc w procesie organizacji badania, sam decyduje lub współdecyduje o miejscu
  - czasie jego prowadzenia
  - przysługuje mu wyłącznie wynagrodzenie prowizyjne

Ponadto, badacz będąc kierownikiem zespołu odpowiedzialnym za prowadzenie badania w danym ośrodku, niejednokrotnie sam zawiera umowy zlecenia z członkami zespołu badawczego, co powoduje, że badacz nie jest przyjmującym zlecenie lub świadczącym usługi w rozumieniu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, a tym samym przepisy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę nie mają do niego zastosowania

# Termin wypłaty wynagrodzenia / ewidencja liczby godzin

- W przypadku umów zawartych na czas dłuższy niż 1 miesiąc, wypłaty wynagrodzenia dokonuje się **co najmniej raz w miesiącu**
- Gdy strony w umowie nie określą sposobu potwierdzania liczby godzin, przyjmujący zlecenie przekłada informacje (pisemnie lub elektronicznie) o liczbie godzin, w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia – aby uniknąć jednostronnego deklaratywnego potwierdzenia liczby godzin trudnego do zweryfikowania w praktyce, należałoby wprowadzić do umów podlegających ustawie o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, stosowny mechanizm potwierdzania liczby godzin przeznaczonych na czynności związane z badaniem
- Dokumenty określające liczbę godzin przechowuje się przez 3 lata od wymagalności wynagrodzenia
- Brak wyjątków lub wyłączeń od ww. obowiązków

# Usługi wspólne

- ▶ Według ustawy, jeżeli kilka osób przyjmuje zlecenie lub zobowiązuje się świadczyć usługi wspólnie, każdej z tych osób przysługuje wynagrodzenie minimalne
- ▶ Jeżeli zatem jakaś czynność w toku badania została wykonana przez kilku członków zespołu (np. współbadacza oraz dwie pielęgniarki), każda z nich jest indywidualnie uprawniona do otrzymania wynagrodzenia nie niższego niż obliczonego wg minimalnej stawki godzinowej

# Obszary ryzyka prawnego

- kara grzywny od 1.000 zł do 30.000 zł
- Kto, będąc przedsiębiorcą lub działając w imieniu przedsiębiorcy, wypłaca wynagrodzenie niższe niż minimalna stawka godzinowa
- za czyn odpowiada przedsiębiorca albo osoba działającą w imieniu przedsiębiorcy
- ściganie następuję w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia
- Inne obowiązki nie zagrożone grzywną

# Możliwe rozwiązania na przyszłość

- wyłączenie CRO z procesu rozliczeń członków zespołu badawczego
- całe wynagrodzenie za przeprowadzenie badania może zostać wypłacone badaczowi albo ośrodkowi badawczemu, który z kolei byłby zobowiązany do zapłaty stosownej części, adekwatnej do wykonanej pracy, osobom zaangażowanym do prowadzenia badania
- ustawa dotyczy także umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy = zasadność aneksowania trwających umów z członkami zespołu badawczego w zakresie dodania sposobu potwierdzenia liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług

**Dziękuję za uwagę!**

[piotr.ziecik@zflegal.pl](mailto:piotr.ziecik@zflegal.pl)

**Z F** ZIĘCIK / MIŁOWSKA  
KANCELARIA PRAWNA  
**L E G A L**